

Statisztikai Jelentések

DÍSZNÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS
GYÓGYNÖVÉNY FELVÁSÁRLÁS

2013. év

Dísznövénytermesztés és gyógynövény felvásárlás
V. évfolyam, 2014

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő

Dr. Vágó Szabolcs

Szerző

Fekete Géza

fekete.geza@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (+36 1) 476-3060

Fax: (+36 1) 476-3304

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezen kívül figyelmébe ajánljuk a Statisztikai Osztály adatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen megjelenő Agrárgazdasági Figyelőt, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Dísznövénytermesztés.....	6
Gyógynövény felvásárlás.....	8

Összefoglaló

A hazai dísnövénytermesztésről és a gyógynövény felvásárlásról az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program keretében készül felmérés. Az adatszolgáltatásban résztvevő termelők és vállalkozások száma a dísz-

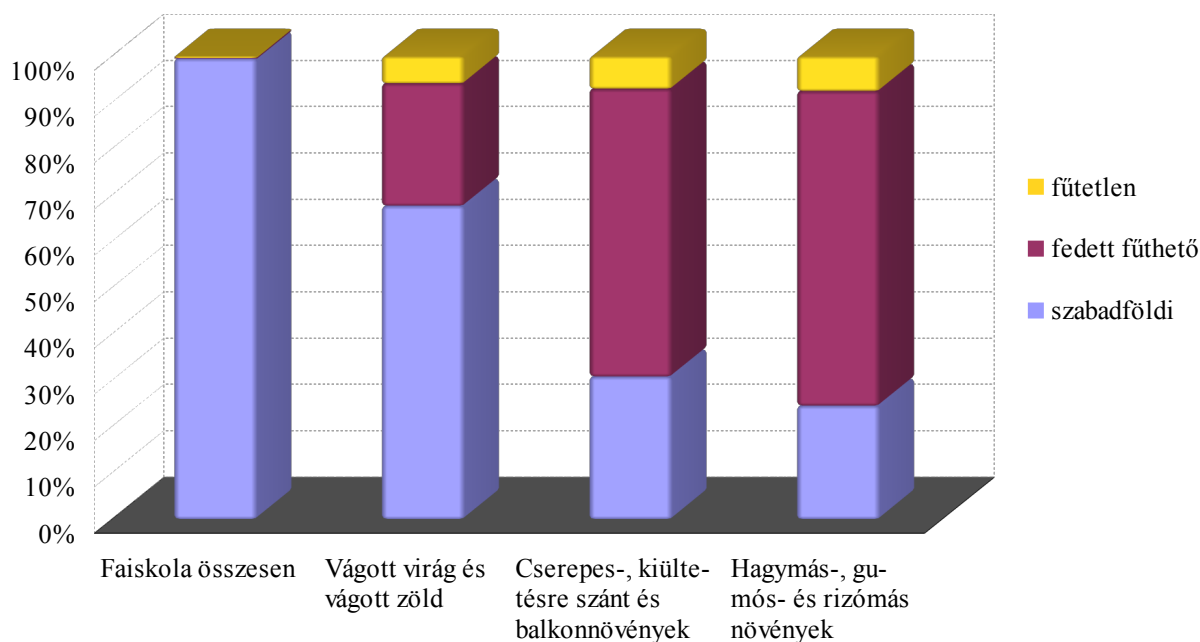
növénytermesztőknél meghaladta a 400-at, a gyógynövény felvásárlásról érdemi adatot beküldők száma 10 volt 2013-ban.

Dísnövénytermesztés

A beérkezett adatok alapján a dísnövénytermesztésre használt terület összesen 1274 hektár volt 2013-ban, ebből a szabadföldi 1161, a fedett fűthető 53, a fedett fűtetlen terület 13, az egyéb terület 47 hektár. Eltérés mutatkozhat a használt terület növénycsoportonkénti elszámolásánál a nyilvántartott és a ténylegesen használt terület között (pihentetés vagy egyéb ok miatt).

Az összes foglalkoztatott létszáma közel 1800 fő, ebből mintegy 1200 főt (68 százalék) teljes munkaidőben, 560 főt (32 százalék) pedig részmunkaidőben foglalkoztattak. A faiskolákban dolgozók száma nem érte el átlagosan az 1 főt hektáronként, míg az intenzívebb növénykultúráknál meghaladta a 6 főt hektáronként.

1. ábra: A termeszítőterület megoszlása dísnövény-csoportonként, 2013

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

Az egyes csoportokat vizsgálva a legnagyobb területet a faiskolai növények igénylik, a szabadföldi rész mintegy 94 százalékát használják, így a többi dísnövény-kultúra a fedetlen terület mindössze 6 százalékát foglalja el. A fedett fűthető területeken az érzékeny vágott, cserepes, és hagymás dísnövények a meghatározóak.

Az összes adatszolgáltató 32 százaléka végez faiskolai termelést, 20 százalék kizárólag vágott virággal,

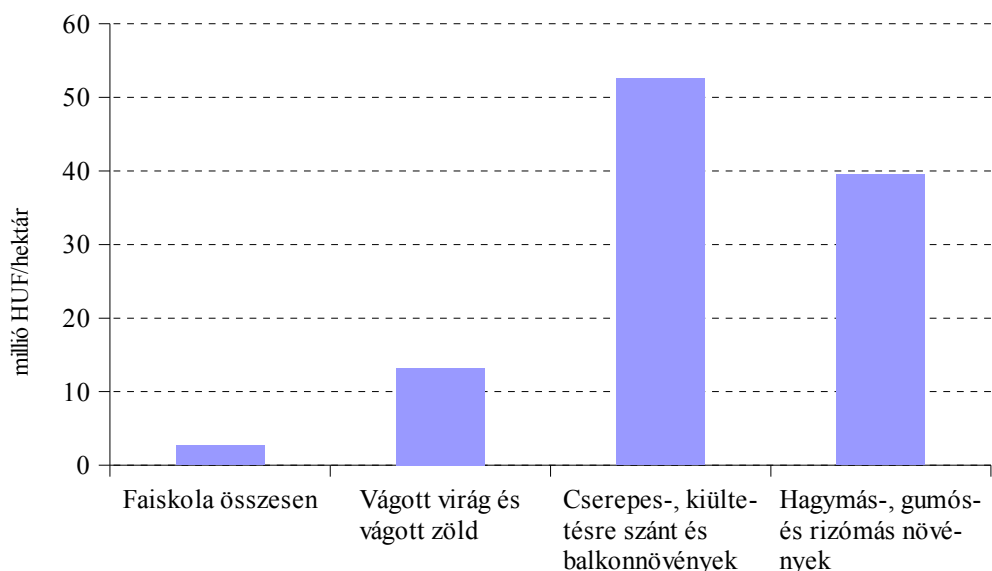
szintén 20 százalék csak cserepes, kiültetésre szánt és balkonnövényekkel foglalkozik. Viszonylag kevesen (1,5 százalék) foglalkoznak kizárólag hagymás-gumós növényekkel, míg az adatszolgáltatók körülbelül negyede párhuzamosan többféle növényt is termel.

A dísnövénytermesztés nettó árbevétele a beérkezett adatok szerint 6,45 milliárd forint volt 2013-ban. Ebből 2,96 milliárd forint (46 százalék) a faiskolai növények részesedése, 3,49 milliárd forint (54 százalék) a vágott,

cserepes, kiültetésre szánt és hagymás növényeké. Az egy hektárra jutó nettó árbevétel a faiskolai termelésnél 2,7 millió forint, a vágott virágnál 13,2 millió forint volt. Az érték a cserepes és balkonnövényeknél volt a

legmagasabb, 52,6 millió forint, míg a hagymás, gumós és rizómás növényeknél megközelítette a 40 millió forintot hektáronként.

2. ábra: A nettó árbevétel alakulása növénycsoportonként, egy hektárra vetítve, 2013

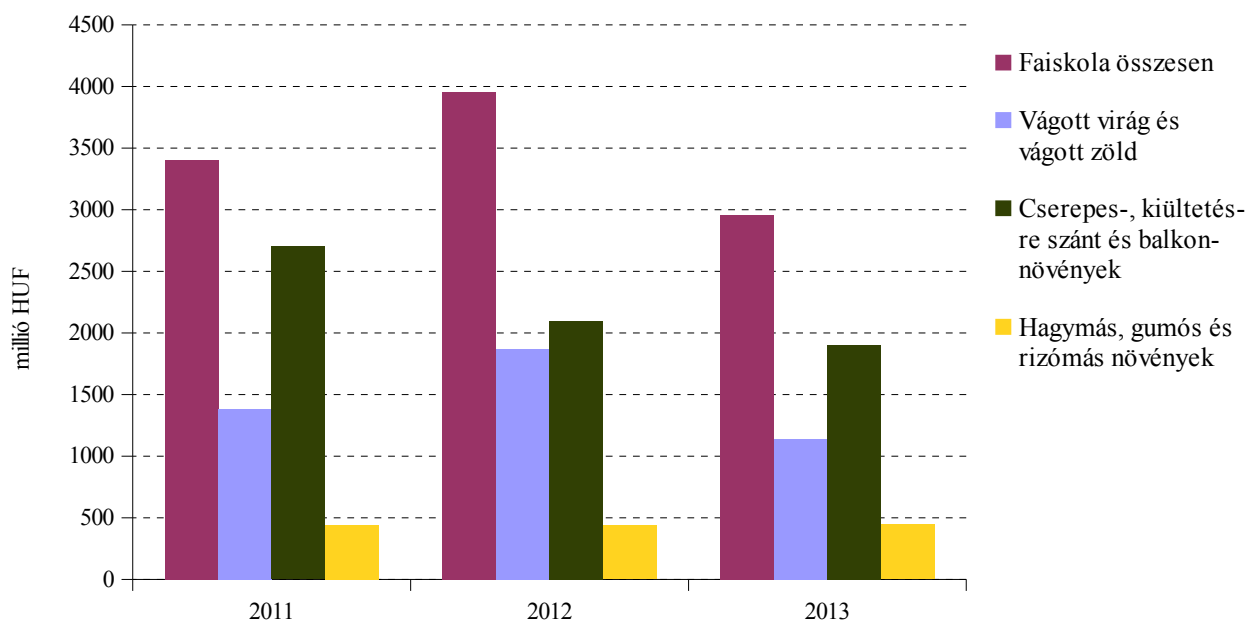

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A beérkező adatok alapján az elmúlt három évet vizsgálva összességében a faiskolai tevékenység árbevétele volt a legnagyobb a dísznövény kategóriák közül. A cserepes-, kiültetésre szánt és balkonnövények évről évre mérséklődő árbevételt produkáltak.

A legalacsonyabb összes árbevételt a hagymás, gumós és rizómás dísznövények érték el, azonban több évet tekintve ez a legkiegyenlítettebb árbevételű csoport.

3. ábra: A nettó árbevétel megoszlása növénycsoportonként, 2011-2013

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A dísznövény-termékeket magába foglaló termékcsoporthoz (KN0601-0604) külkereskedelmi egyenlege több évet tekintve negatív, összességében az import aránya növekvő. Exportunkban a faiskolai termékek aránya meghatározó, de jelentős részesedéssel bír a vágott virág is. A vágott virág kivitel kissé csökkent 2012-höz képest, értéke egy milliárd forint volt 2013-ban. Az import értéke vágott virágnál évről-évre jelentősen felülmúlja a kivittelt, amely 3,6 milliárd forint volt 2013-ban. A fais-

kolai termékek közül a fa és cserje félék (KN06029045) és más gyökeres (KN06029049) növények exportja 1,3 milliárd forintra csökkent 2013-ban. Az import erőteljesebb visszaesése miatt a két faiskolai csoport együttesen pozitív külkereskedelmi mérleget ért el. Dísznövény exportunk meghatározó része – a környező országok mellett – a német, török, francia, holland és az olasz piacra jut.

Gyógynövény felvásárlás

A gyógynövény ágazat – az agrár-szektor részeként – hagyományosan magába foglalja a gyűjtést, termesztést, felvásárlást és feldolgozást. A gyógynövény felvásárlók alapanyag átvétele felosztható termesztett és vadon termő gyógynövények beszerzésére.

A beérkezett felvásárlási adatok alapján a vadontermő növények aránya összességében nagyobb az átvételben, mint a termesztetteké. A növénycsoportok közül a fűféléknél és a mag-termésnél kiegyenlített a beszerzés aránya, ezeknél a termesztett eredetű átvett mennyiség kissé meghaladja a gyűjtött mennyiséget. A vadon termő virág, levél és gyökér gyógynövények átvétele főként közvetlenül a gyűjtőktől történik, míg a magtermés esetében a beszerzés nagyrészt köztes felvásárlókon keresztül valósul meg. A vadon termő gyógynövények a gyűjtőkből és felvásárlókból kialakuló többlépcsős gyűjtőhálozaton keresztül jutnak a feldolgozóhoz.

A legtöbb növényfaj esetében termesztés és gyűjtés egyaránt megfigyelhető. Néhány fajtát, például a bodzát (virág) és a hárs-féléket kizárólag vadon termőként szereztek be, illetve eredetét tekintve csak termesztett gyógynövényre példa az orvosi zsálya.

A beküldött adatok szerint a virág-hasznosítású gyógynövények közül a bodza és a kamilla, a leveles gyógynövények közül a csalánlevél, a fűvek közül az aranyvesszőfű és a lósóska volt a legnagyobb mennyiségben felvásárolt alapanyag 2013-ban.

A megfigyelt adatszolgáltatói körben a hazai eredetű nyers gyógynövény-beszerzés a virág-hasznosítású alapanyag esetén 38 százalékkal meghaladta az előző időszak mennyiségét 2013-ban. A levél és a gyökér gyógynövényeknél 17, illetve 4 százalékkal csökkent a hazai friss beszerzés. A nyers állapotú fű-féléknél a felvásárlás 15 százalékos mennyiségi emelkedése figyelhető meg a beérkezett adatok alapján 2013-ban.

A gyógynövények külkereskedelme többé-kevésbé megítélhető a KN1211 termékcsoporthoz adatai alapján, bár a kategória nem fedi le teljesen a gyógynövény-kereskedelem egészét. Gyógynövény exportunk döntő része jellemzően az Unió országaiba kerül, legfontosabb export partnereink Németország, Spanyolország, Csehország voltak 2013-ban.

Dísznövénytermesztés

Sorszám	Termékcsoport	Dísznövénytermesztő terület, m ²			Értékesített mennyiség, darab	Értékesítés nettó árbevétele, ezer HUF
		szabadföldi	fedett			
			fűthető	fűtetlen		
1	Faiskola összesen	10 964 565	9 439	43 716	4 987 689	2 958 902
2	Fenyőfélék	4 145 770	1 669	5 940	676 477	1 123 463
3	ebből: földlabdás	3 324 541		...	342 726	841 725
4	konténeres	302 597	1 359	5 490	325 859	259 048
5	Lombhullatók	4 915 538	...	10 090	601 045	849 222
6	ebből: földlabdás	2 615 715			148 262	449 719
7	konténeres	182 344	...	8 890	272 692	241 161
8	Cserjék	548 192	390	16 420	1 022 224	393 743
9	Szabadföldi rózsza	521 052		...	1 582 613	230 323
10	Rózsató	195 434	...	2 280	700 281	220 900
11	Szaporítóanyag	56 007	4 650	5 016	244 057	36 218
12	Karácsonyfa	212 560			14 284	18 293
13	Fenyőág	16 250			1 697	352
14	Egyéb	353 762	510	3 050	145 011	86 388
15	Vágott virág és vágott zöld	584 314	228 647	50 739	15 236 632	1 139 737
17	Rosaceae (pl. Rózsza)	9 100	47 500	7 340	2 424 940	134 854
18	Caryophyllaceae (pl. Szegfű)	...	31 845	1 970	1 161 874	54 668
19	Orchideaceae (pl. Orchidea)	
20	Irideaceae (pl. Kardvirág)	18 418	2 100	...	130 720	6 567
21	Asteraceae (pl. Krizantém)	3 360	53 533	20 896	4 105 306	226 229
22	Száritott és más módon kezelt	28 510	...		195 670	1 553
23	Vágott zöld	17 810	3 760	...	204 191	6 873
24	Szaporítóanyag	...	4 732		2 152 500	98 745
25	Egyéb	503 010	62 777	16 533	4 815 105	554 658
	ebből: alstromeria	100 180	6 509
	boglárka					
	celosia		
	frézia		131 570	8 970
	gerbera		15 287	...	1 043 305	48 102
	gypsophila	4 870	72 177	5 369
	kála		1 760	...	16 640	1 970
26	liliom	
	limonium
	Lisianthus		5 800	2 450	230 450	21 554
	őszirózsza	1 600		...	3 144	754
	strelitzia					
	törökszegfű					
	tubarózsza					
	viola					

táblázat folytatása

Sorszám	Termékcsoport	Dísznövénytermesztő terület, m ²			Értékesített mennyiség, darab	Értékesítés nettó árbevétele, ezer HUF
		szabadföldi	fedett			
			fűthető	fűtetlen		
27	Cserepes-, kiültetésre szánt- és balkonnövények	111 606	225 287	25 468	11 207 696	1 905 574
28	Ericaceae (pl. Azálea)
29	Asteraceae (pl. Krizantém)	29 570	10 713	2 555	363 419	103 589
30	Begoniaceae (pl. Begóniák)	...	16 679	205	630 371	78 499
31	Geraniaceae (pl. Muskáтли)	...	55 026	1 825	1 141 142	294 247
32	Balsaminaceae (pl. Impatiens)	...	5 910	220	180 673	34 791
33	Szaporítóanyag	...	6 070	...	778 259	83 815
34	Kiültetésre szánt és balkonnövények (egy-, kétgyári, és évelő)	67 316	85 723	16 838	6 670 364	916 357
35	Egyéb cserepes növények	8 770	44 816	3 825	1 427 668	388 062
	ebből: ciklámen
	gerbera
36	leander
	poinsettia
	primula	...	7 800	...	238 515	25 196
	saintpaulia
37	Hagymás-, gumós- és rizómás növények	27 564	76 631	8 530	4 074 493	445 224
38	Liliaceae (pl. Tulipán)	3 734	29 500	1 930	1 567 076	200 137
39	Orchideaceae (pl. Orchidea)	...	750	3 331
40	Amarilliaceae (pl. Nárcisz)	2 310	1 750	350	74 630	4 741
41	Szaporítóanyag	18 400	41 000	5 093
42	Egyéb	3 120	44 531	6 250	2 390 314	231 922
	ebből: alstromeria
	canna
	ciklámen
43	frézia
	iris	26 129	3 477
	jácint	...	3 600	...	281 500	28 255
	kála
	tubarózsa
44	Összesen	11 688 049	540 004	128 453	35 506 510	6 449 437

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

... = adatvédelmi okok miatt nem közölhető

Gyógynövény felvásárlás

Sorszám	Termékcsoport	Beszerzés								Értékesítés belföldi továbbfeldolgozásra			
		Termesztett				Vadon termő							
		Termelőtől		Saját termelés		Gyűjtőtől		Felvásárlótól		Import			
		kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog
1	Virág	...	6 603	296 503	263 918	275 561	43 317	...	49 619	...	57 153
2	Árnika												
3	Bodza					90 480	109 867	272 919	19 304
4	Galagonya ágvéggel					4 079	2 383	...	1 502		...		2 845
5	Hárs ezüst					...	7 344				
6	Hárs orvosi					...	56 876	...	7 701		...		10 964
7	Hibiszkusz
8	Kamilla		197 950	86 585		25 698		22 012
9	Körömvirág	
10	Kövirózsa												
11	Levendula			1 829
12	Mórmályva		2 659							
13	Levél	...	24 525	...	24 093	63 033	139 500	...	67 136		30 734		43 149
14	Borsosmenta	
15	Citromfűlevél	...	4 793	...	22 080						...		6 637
16	Csalánlevél					...	131 597	...	53 170		...		22 991
17	Fekete ribizli		
18	Galagonya												
19	Gyermekláncfű				
20	Kapor	
21	Keskenyütifű levél	
22	Majoránna	
23	Muskotályzsálya												
24	Nyírfalevél							...			12 230		...
25	Orvosi zsálya	...	7 310								...		1 154
26	Rozmaring									
27	Fű	...	73 884	280 111	191 113	...	120 842		49 511		92 463
28	Aranyvesszőfű					...	45 640		1 286
29	Benedekfű	
30	Cickafarkfű	91 957	...	22 550		...		25 110
31	Ezerjófű							
32	Fehér üröm						5 996	...	18 434		...		2 816
33	Izópfü	
34	Kakukkfű	...	12 497		1 826
35	Kisvirágú fűzikefű			3 607
36	Legyezőfű						3 907		511
37	Lósóska		
38	Orbánfű					...	8 136	...	51 737		...		25 790
39	Tárkonyüröm	
40	Varadicsfű						
41	Vasfű		
42	Zsurló						28 414		10 512

táblázat folytatása

Sorszám	Termékcsoport	Beszerzés								Értékesítés belföldi továbbfeldolgozásra			
		Termesztett				Vadon termő							
		Termelőtől		Saját termelés		Gyűjtőtől		Felvásárlótól		Import			
		kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog	kg nyers	kg drog
43	Gyökér		1 884			...	9 347		7 652		
44	Csalángyökér								
45	Édesgyökér		
46	Gyermekláncfű					
47	Lestyángyökér		
48	Macskagyökér		
49	Orvosiziliz-gyökér		
50	Tarackbúza-gyökér						
51	Mag-termés	...	426 453	187 540	13 721	...	313 573		34 000	...	508 694
52	Ánizstermés	...	243 554					
53	Borágómag												
54	Borókabogyó				
55	Bodzabogyó		...			83 108		...	82 300			...	62 262
56	Csipkebogyó				
57	Csipkehús					
58	Édeskömény	...	96 684				90 186
59	Galagonyabogyó				
60	Kapor	
61	Konyhakömény
62	Máriatövismag		25 526		...								3 103
63	Mustár	
64	Vadgesztenye					74 568
65	Vegyes		855		7 944		...		10 410
66	Fagyöngy				
67	Fehérbabhéj					3 230
68	Kukoricabibe							
69	Kutyabengekéreg					

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

... = adatvédelmi okok miatt nem közölhető

